

Wales – veelgestelde vragen	7
Favorieten	12
In vogelvlucht	14

Reisinformatie, adressen, websites

Informatie	18
Weer en reisseizoen	20
Reizen naar Wales	22
Overnachten	26
Eten en drinken	28
Actieve vakantie, sport en wellness	30
Feesten en evenementen	34
Praktische informatie van A tot Z	36

Kennismaking – Feiten en cijfers, achtergronden

Wales in het kort	42
Geschiedenis	44
Hoge bergen met de voeten in de zee	48
In het rijk van de papegaaiduiker – de veelvormige kustlandschappen	50
Toppen om naar te verlangen – bergtoerisme in Snowdonia	52
Een gelukkig isolement – het vroege christendom in Wales	55
In het teken van de rode draak – de Welshe taal en identiteit	57
Het beste uit twee werelden – beroemde Welshe schrijvers	61
Legendes uit het land van mythische koningen en rebellen	62
Burchtenkoning Edward en zijn vestingen	64
De dalen zijn weer groen – structurele veranderingen in de Valleys	67
Rugby – de nationale sport van Wales	70
Welshe klanken – de muzieksce­ne van Wales	72

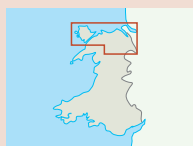
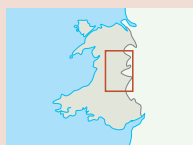
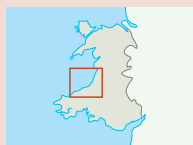
Onderweg in Wales

Cardiff, de Valleys en Glamorgan	76
Cardiff (Caerdydd)	79
Cardiff Bay Trail – lopend of per fiets	87
De Valleys	95
Fietstocht over het Taff Trail	96
Glamorgan	98
Newport	102
Omgeving van Newport	103
Wye Valley en Brecon Beacons	108
Wye Valley, Chepstow	110
Tintern Abbey	111
Wye Valley Walk van Tintern naar Chepstow	112
Monmouth	113
Grosmont en Skenfrith	114
Symonds Yat, Raglan Castle	115
Brecon Beacons National Park	118
Abergavenny	118
Honddu Valley (Vale of Ewyas)	120
Crickhowell en omgeving	122
Talgarth, Hay-on-Wye	123
Brecon	124
Swansea, Gower en Carmarthenshire	128
Swansea en omgeving	130
The Gower	141
Kustwandeling van Port Eynon naar Rhossili	142
Vale of Neath	146
Carmarthenshire	147
Pembrokeshire	156
Tenby	158
Pembroke en Pembroke Dock	164
Milford Haven	165
Haverfordwest	166
St Bride's Bay	167
St David's	168
Kustwandelingen rond St David's	169
Fishguard	172
Gwaun Valley en de Preseli Mountains	173
Newport	176

Inhoud

Ceredigion	178
Cardigan Bay	180
Teifi Valley	193
Powys en het grensland van Midden-Wales	200
In het 'Heart of Wales'	202
Welshpool en Noord-Powys	209
Snowdonia en het schiereiland Llŷn	216
Snowdonia National Park	218
Rondom Cadair Idris	218
Per fiets of te voet over het Mawddach Trail	222
Rondom Mount Snowdon	228
Wandelroutes op Snowdon	230
Het schiereiland Llŷn	242
Anglesey, noordkust en grensgebied	248
Anglesey (Ynys Môn)	250
Zuiden en westen	250
Binnenland en en oostkust	256
Het noorden	257
Holy Island	259
Wandelen op het kustpad	260
De noordkust	262
Caernarfon	262
Bangor	263
Conwy	264
Llandudno en de Golden Coast	267
Clwyd Valley	274
Grensggebied van Noord-Wales	277
Wrexham en omgeving	277
Llangollen en omgeving	279
Ceiriog Valley	281
Toeristische woordenlijst	284
Culinaire woordenlijst	286
Register	288
Fotoverantwoording en colofon	296

Op ontdekkingsreis

Blaenavon en The Big Pit	104
Tocht langs drie burchten in het grensgebied – Three Castles Walk	116
Op het spoor van Dylan Thomas door Swansea	136
Het landschap als tuin – in het dal van de Tywi	148
Magische plekken – taxussen, stenen en kruizen in Nevern	174
Weefsels uit Wales – in het National Wool Museum	196
Wandelen over de groene grens – Offa's Dyke Path	206
In het teken van leisteen – Llechwedd Slate Mines	234
Het spoor van de stenen – op pad door de steentijd op Anglesey	254
Tijdreis naar de victoriaanse tijd – wandelroute door Llandudno	270

Herders leiden hun schapen naar hun winterverblijf

Kaarten en plattegronden

Stadsplattegronden

Cardiff	80
Cardiff Bay	86
Blaenavon	105
Swansea	132
Aberystwyth	187
Llandudno	268

Routekaarten en detailkaarten

Cardiff Bay Trail, lopend of per fiets	88
Taff Trail: Cardiff–Merthyr Tydfil, fietsroute	96
Wye Valley Walk: Tintern–Chepstow, wandeling	112
Three Castles Walk: Skenfrith, White en Grosmont Castle, wandeling	117
Port Eynon–Rhossili, kustwandeling	143
Tywi Valley: burchten en uitzichtpunten	149
St David's, kustwandelingen	170
Nevern: Church en Pilgrim's Cross	175
Drefach Felindre: National Wool Museum	196
Offa's Dyke Path: Knighton–Norton, wandeling	207
Mawddach Trail: Dolgellau–Barmouth, fiets- en wandelroute	223
Mount Snowdon: belangrijkste wandelroutes	231
Blaenau Ffestiniog: Llechwedd Slate Mines	235
Anglesey: rituele plaatsen uit de steentijd	255
Aberffraw, fietstocht	256
Anglesey Coastal Path: South Stack–Trearddur Bay, kustpad	260

Een grandioos landschap om rustig in je op te nemen: Snowdonia

Wales – veelgestelde vragen

Een eerste kennismaking met Wales als je weinig tijd hebt

Wie weinig tijd heeft zal moeten kiezen: Noord-Wales of Zuid-Wales. Het noorden met de hoge bergen waar het land om bekendstaat, Mount Snowdon en Cadair Idris, met wilde kusten en trotse kastelen. Of Zuid-Wales met kusten die niet minder ruw zijn en fascinerend afwisselend, de hoofdstad Cardiff, groene dalen en heuvels, maar ook het schrale berglandschap van de Brecon Beacons

Middeleeuwse kasteelromantiek

Er zijn Welshe en Engelse kastelen. De Engelse zijn over het algemeen wat beter bewaard, zoals Conwy en Caernarfon die omgeven zijn door kleine kasteelstadjes en behoren tot de beste voorbeelden van middeleeuwse vestingbouwkunst. Twee van de best bewaard gebleven kastelen van Welshe

prinsen zijn Criccieth en het schilderachtige en veel gefotografeerde Carreg Cennen op een kalkrots bij Llandeilo.

Sferrijke steden

Mooie kleine marktplaatsen als Monmouth en Knighton bij de groene grens met Engeland, en ook Llandeilo en

Burchten en steden

IN EEN OOGOPSLAG

Cardiff, de Valleys en Glamorgan

Hoogtepunt

Cardiff: wie Wales goed wil leren kennen moet de hoofdstad bezoeken. De hoogwaardige, moderne architectuur van Cardiff Bay weerspiegelt het zelfbewustzijn van de kleine natie en is gebaseerd op schatten uit minstens tweeduizend jaar geschiedenis – te bewonderen in het National Museum of Wales. Zie blz. 79.

Op ontdekkingsreis

Blaenavon en The Big Pit: rond 1980, na de sluiting van de kolenmijnen, zag het er somber uit voor Blaenavon (Blaenafon) aan de bovenloop van de River Llwyd. Daarvoor al had de plaats twee derde van zijn 10.000 inwoners verloren. En toen kwam de verrassing: in 2000 kwam de ijzergieterij van Blaenavon op de Werelderfgoedlijst van de UNESCO. Zie blz. 104.

Op ontdekkingsreis

Tocht langs drie burchten in het grensgebied – Three Castles Walk

Het grensgebied van de Marches (marken) is letterlijk geplaveid met kasteelruïnes. Via het wandelpad Three Castles Walk of per fiets of auto over kleine, weinig gebruikte weggetjes – het bezoeken van de drie kasteelruïnes Skenfrith, White Castle en Grosmont is te combineren op één rondtocht, waarbij u middeleeuwse vestingwerken goed in beeld krijgt.

Kaart: ► P/Q16

Lengte: over de weg vanaf Skenfrith; Three Castles Walk 30 km (markering: een kasteeltoren); wandelgids met kaart verkrijgbaar in de boekhandel en bij TICs.

Planning: www.cadw.gov.wales, alle burchten dag. 10-16 uur, toegang gratis.

Mogelijkheden om te pauzeren en te overnachten: in de plaatsen Grosmonth (www.grosmonth.org) en Skenfrith (zie blz. 114).

De Marcher Lord en raadsman van de koning Hubert de Burgh liet in de 11e eeuw ten westen van Monmouth drie kastelen dicht bij elkaar bouwen. De kastelendriehoek was onderdeel van een complex verdedigingssysteem. Als vazal van de Engelse koning Hendrik II was de Normandische edelman verantwoordelijk voor de rust in het grensgebied en voor het neerslaan van

Favoriet

In het rijk van de boekenkoning – Hay-on-Wye ► O 14

Voor het kasteel van de 'King of Hay', Richard Booth (zie blz. 123), staan de boekenplanken van zijn antiquariaat meter na meter opgesteld. Ze trekken niet alleen doorgewinterde

boekenwormen aan. Bladerend langs de planken lopen kan verslavend zijn. De sfeer in de City of Books laat zich moeilijk beschrijven – u moet het gewoon ervaren!

Aards en bovenaards tegelijk draagt St David's Cathedral de last van zijn gewelven

Bishop's Palace

www.cadw.gov.wales, mrt.-juni,
sept.-okt. dag. 9.30-17, juli, aug.
9.30-18, nov.-feb. ma.-za. 10-16, zo.
11-16 uur, £ 4

Rijke en machtige pelgrims werden door de bisschoppen van St David's ondergebracht in hun paleis tegenover de kathedraal. Wie er nu rondkijkt krijgt nog een indruk van de pracht van welker: er zijn beeldhouwde consoles, mooi metselwerk in schaaqbordpatronen en renaissancistische bogen te ontdekken. Een kleine tentoonstelling met modellen en reconstructies helpt het voorstellingsvermogen. Na de reformatie waren pracht en praal verleden

tijd, net als pelgrimstochten en praktijken die samenhangen met een heiligencultus.

Oriel y Parc Landscape Gallery

The Grove, www.orielyparc.co.uk,
Landscape Gallery: dag. 10-16, TIC:
mrt.-okt. dag. 9.30-17, nov.-feb.
10-16.30 uur, toegang gratis

De in 2010 geopende kunstgalerie is een vooruitgeschoven post van het National Museum & Gallery of Wales in Cardiff en toont wisselende tentoonstellingen over kunst, archeologie en geschiedenis met het landschap als belangrijkste aandachtspunt (café en toeristeninformatie).

Op ontdekkingsreis

Wandelen over de groene grens – Offa's Dyke Path

Meer dan 1200 jaar geleden zag een koning in Midden-Engeland zich genoodzaakt de westgrens van zijn rijk te versterken met een wal en een droge gracht om te voorkomen dat de Welshmen het zouden heroveren. Tegenwoordig genieten wandelaars op het pad over en langs de wal van verre uitzichten over de groene heuvels aan weerszijden van de grens.

Kaart: ► P 11/12

Begin: Offa's Dyke Centre, Knighton zie blz. 208.

Lengte: halve dag, 7 km tot Norton, circa 13 km tot Presteigne (eenvoudige route; per bus terug, ma.-vr. 3-5 x daags).

Moelijkheidsgraad: bergwandeling met een paar stevige stijgingen.

Aanwijzing: het beschreven traject is goed bereikbaar vanaf de B 4355 en 20 km verder bij Montgomery, ten oosten van de stad aan de B 4386 (► O 9, zie blz. 212)

Alvorens op pad te gaan loont een bezoek aan het Offa's Dyke Centre. Daar zijn topografische kaarten en wandelgidsen te koop die de langeafstandswandeling in detail beschrijven. De middeleeuwse wal bleef op weinig trajecten zo goed bewaard als noordelijk en zuidelijk van Knighton dat pal op de dijk ligt. Een interactieve tentoonstelling gaat over het vermoedelijke hoe en

Tip

Op de rotsen van Snowdonia

Wie zijn grenzen wil opzoeken of eenvoudig de uitdagingen van woeste natuur wil beleven, moet een verblijf in het Plas y Brenin National Mountain Centre boeken. Voor beginners is de eigen klimmuur een aanrader om te oefenen alvorens zich te wagen aan echte rotswanden. Het bergcentrum biedt professionele cursussen in klimmen

tegen steile rotswanden en wandelen door kloven, maar ook in wildwaterkanoën en oriëntatie in de wildernis van Snowdonia (aan de oostzijde van Capel Curig, zie blz. 240, www.pyb.co.uk, meerdaagse cursussen bijvoorbeeld klimmen voor beginners of klassiek bergwandelen, ook pension en logies, verhuur van uitrusting).

Een vuurtoren waakt over Penmon Point, daarachter het vogeleiland Puffin Island

als soldaat omkwam in de Tweede Wereldoorlog. Vergeet niet een wandeling te maken langs het water met uitzicht over de Menai Street op de toppen van Snowdonia. In het laat 18e-eeuwse landschapspark, dat is ontworpen door tuinkunstenaar Humphrey Repton, staat een dolmen uit de prehistorie (niet te bezichtigen).

Beaumaris ► J 2

Decoratieve vakwerkhuisen, een pub, cafés en winkels – in de zomer wemelt het van de toeristen in het kasteelstadje dat koning Edward I liet bouwen voor kolonisten. Belangstellenden kunnen het Court House (1614; in gebruik tot 1971) tegenover het kasteel bezichtigen en de in 1829 als modelgevangenis

geopende Beaumaris Gaol in een zijstraat van Castle Street.

Beaumaris Castle

www.cardicadw.gov.wales, mrt.-juni, sept., okt. dag. 9.30-17, juli, aug. 9.30-18, daarbuiten ma.-za. 10-16, zo. 11-16 uur, £ 6,50

Beaumaris Castle (de bouw startte in 1295) was de laatste schakel in de keten van burchten van Edward I en zijn meest ambitieuze project. Speciaal voor dit doel liet hij het Welshe dorp verplaatsen naar wat nu Newborough heet en bouwde hij een kasteeldorp naar Engels model (zie blz. 66). De grootste van zijn vestingen moest onneembaar worden, want controle over de Menai Strait betekende beheersing van Noord-Wales. Het kasteel ligt schilderachtig mooi in de zoutmoerassen